

Bruk av tolk i Oppdal kommune

God kommunikasjon er viktig for å oppnå integrering og mangfold i samfunnet. I saker hvor det er en språkbarriere er tolking et nødvendig virkemiddel for at offentlige tjenestemenn og fagpersoner skal kunne informere, veilede og høre partene i saken.

Offentlige organer har ansvar for å bruke tolk, og dette er regulert i tolkeloven. Lovens hovedbudskap er plikten til å bruke til ved behov, og krav om bruk av kvalifisert tolk. Det er ikke lov å bruke barn som tolk.

Tolketjeneste

Oppdal kommune har rammeavtale med følgende tolkebyråer som skal benyttes:

NORD Tolk skal forespørres først. Hvis ikke de kan levere tjenesten skal Noricom forespørres.

<https://www.nordtolk.no/>

<https://www.noricom.no/>

Hvem bestemmer bruk av tolk?

- Offentlige ansatte har etter forvaltningsloven informasjon- og veiledningsplikt innenfor eget saksområde hjemlet i Forvaltningsloven. Dette gjelder også overfor flyktninger og innvandrere.
- Når to parter kommuniserer med hverandre, men mangler felles språk, er tolken et nødvendig mellomledd for at partene kan føre en samtale med hverandre.
- Er du som offentlig ansatt i tvil om personen forstår språket godt nok til å ha en samtale uten tolk, kan du avgjøre at tolk skal benyttes.
Slik kan du sikre deg at du gir riktig informasjon og veiledning etter reglene i Forvaltningsloven.
- Personen som skal til samtale med deg kan be om å få bruke tolk dersom personen er usikker på om han/ hun vil forstå samtalen eller ikke er i stand til å formidle saken på et annet språk enn eget morsmål. Som offentlig ansatt bør man i disse tilfelle tilrettelegge for at tolk er tilgjengelig via fremmøte, skjerm eller per telefon.
- Det er du som fagperson som har ansvar for å bestille tolk.

Er det behov for å bruke tolk?

Dersom du er i tvil, undersøk om vedkommende trenger tolk ved å:

- Ta kontakt med personen og undersøk om hun/ han trenger tolk.
- Ta kontakt med den som har rekvirert vedkommende for informasjon.
- Ta kontakt med Innvandrertjenesten for informasjon.
- Husk også å undersøke hvilket språk og nasjonalitet vedkommende har.

Betaling av tolketjenester

- Innvandrertjenesten betaler bruk av tolk for flyktninger som er bosatt i løpet av de fem siste årene.
- Øvrige kommunale etater og institusjoner betaler selv tolk for øvrige innvandrere og for flyktninger som har bodd i kommunen ut over fem år.
- Statlige og fylkeskommunale instanser, og eventuelle asylmottak, er selv ansvarlige for å dekke utgifter til bruk av tolk innenfor egen ansvars- og tjenesteområder.

Viktig å huske når du skal samtale via tolk

Lenke til informasjon på nettsidene til Nasjonalt tolkeregister.

Snakk med personen, ikke om han/henne

- Vend deg til personen du skal snakke med og ikke til tolken. Eksempel: "*Spør han om han vil...*" men spør direkte "*vil du...?*" Da blir samtalen mer lik en vanlig samtale.
- Dersom du er usikker på om personen har forstått det du formidlet, bruk kontrollspørsmål.

Planlegg det du vil si

- Legg vekt på de punktene som er viktig.
- Bruk enkle og korte setninger, og gi tolken tid til oversetting. Slik blir tolkingen mer nøyaktig, og personen har anledning til å komme med svar eller kommentarer.

Etiske retningslinjer for god tolkeskikk

- Tolken skal oversette alt som kommer til uttrykk under samtalen, ikke utelate noe, endre eller tilføye noe.
- Tolken skal være upartisk i tolkesituasjonen. Tolkens egne holdninger skal ikke påvirke tolkingen.
- Tolken skal ikke ta på seg andre oppgaver under tolkingen.
- Tolken har absolutt taushetsplikt.
- I starten av samtalen bør tolken selv informere om sin rolle og taushetsplikt.
- Gi tolken hvilepause ved behov.

For deg som bruker tolk vil dette si at

- Du selv har ansvar for alt du lar komme til uttrykk under samtalen.
- Tolken har ikke ansvar for opplysninger som du og personen gir hverandre er rette eller sanne.
- Tolken kan ikke holde styr på hva som er sagt eller ikke.
- Tolken har plikt til å si ifra når han/ hun er inhabil, for eksempel om han/ hun er i slekt med noen av partene eller selv er part i saken.
- Tolken må si i fra dersom han/ hun ikke er i stand til å gjennomføre tolkingen på en forsvarlig måte.